

په موزیکه کورډیټور مارف. ی. شاعری

پیشه کی :

پوژنامه نووسی « رادیو و ته له فزیون » که پارچه په کی ته وای هونه ری پوژنامه نووسی په - هه تا نیستا - له نیو کوردا که له 1939^۱ شه وه سهری هه لداوه ، له لایه ن هیچ که سیکه وه - زانستانه - نه باسی کراوه ، نه بایه خی بهی دراوه .

نهم فهراموشی په ش ، کاریکی وه های کزدووه ، که لی که م و کورتیمان پیوه دیار بیت . له وانده دا نرخی راگه یانندن و کارکردنه سرجه ماوهر ، نه زانین که نهم به نیوچه وانی هوشیاری جهماره وه دیاره . هه روه ها که لی یادگاری کرده وه و به ره می که سانی به ده سالات ، لی هاتوو ، دست په نگی نیو میلیله ته که مان له دست چووه که جاریکی تر دروست نابنه وه ، هه ر هیچ نه بیت دهنگ و په نگیان .

نهم فهراموشی په ، باریکی وه هایشی خولقاندووه ، له لایه هونه ره که و قوناغه کانی ، هویه کانی دوواکه وتن و پیشکه وتنی ، پایوه کانیا ن نه ناسرینه وه . له لایه کیشدا که سانی نه شاره زای بی پشتیوانی روشنبری ، بینه نهم مه یدانه ناسکه و بینه مایه ی چه واشه کردنی نهم پوخساره شارستانی په .

نیمه یش که به دووی رایه له ی نهم باسه که وتووین ، سه رپیش بیت ، لا له و راستی په ده که ینه وه و - لیره دا - ده لین : هونه ری پوژنامه نووسی رادیو ، له پاش 1958^۲ وه ، چووه قوناغیکی جیاواز چ جای پیشکه وتوو ، به تاییه ت که بو - په که م جار - بیری پوژنامه نووسی ، جووله ی به مایکروفونی - نیو ستودیو - خست و دهری په رانده کوپ و نیوه ندی پروداوه کانه وه . بو وینه ، چووه : (په که م کونگره ی ماموستایانی کوردستان : شه قلاوه - 1959/9/11 که که لی باس و پروداو و رپورتاژ بو - په که م جار : به ته له فوون - هه روه ها گفت وگو و چه ند به ره می زیندووی چه ند شاعیرانیکی وهک : قه دری جان (= عه بدولقادر عه زیز جان : 1916 ز - 1972 ز) و عه بدوللا کوران^۳ ، تومار کران و بلاو کرانه وه .

نهم قوناغه ش که موخابن ته مه نی زور کورت بوو ، ته نانه ت وهک - کولیومانه ته وه - زور به ی یادگاره کانیشی سه رگه ران بوون و سراونه ته وه ، له سه ره تای 1966^۴ وه ، سه ری هه لدایه وه . نهم له هه لیکدا - پوژنامه نووسی

کوردی چاپ کراو - قه ده غه کرابوو .

راستییشه که نهم قوناغه چ جای هونه ری پوژنامه نووسی رادیو - ته له فزیون ، جه زه بری پیشکه وتنی پوژگار گوپینه کانی باری سیاسی و روشنبری و کومه لایه تیی ، هه روه ها به زه بری بلاو بوونه وه ی ده زگای ته کنیکی جوړی به جوړی په یوه ندی به ستن ، کاریکی نهم وتویان گیرا که هونه ره که هه ر له نیو ده زگای رادیو دا گیرنه خووات و ته شه نه بکات بو نیو جه ماوهر یکی پان و پوری خاوه ن روشنبری جوړ به جوړ که ته نانه ت شیوازیشی له لای پوژنامه نووسی چاپ کراودا په پره و ده کریت و جه ماوهر یش بو ناره زوو بیت یان بو پیوستی ، ره فتاری له که ل ده کات .

نهم 2 یادگاره ی له م گوشاره دا به ووردی په وه نیشان ده درین - که نمونه ی ده ست له ملانی سی جوړ پوژنامه نووسی په - دوو وینه ی نهم قوناغه په که سالانی 1970 گه رمه ی بوو^۵ ، هه تا له سالی 1972 شدا - په که م وینه - ی پوژنامه نووسی ته له فزیونی^۶ دهره وه ی ستودیوشی به دوو دا هات . گرنگی نهم یادگارانه ش له وه دا نی په که به سیفه ته تاییه ته کانیا ن هیندیک - جیاوازی - نیوان (پوژنامه نووسی : چاپ کراو ، بیستراو ، دیتراو) نیشان ده دن ، به لکو نهم وه ش گرنگه که له مهر - شاعیریکه - که چه ند به ده سالات و ناسراویش بیت ، هیشتا (دیوانی چاپ نه کراوه) و هیشتا له نهمه بی کوردییدا ، به ر لی کولینه وه ی زور نه که وتوو که پیش بینی ده که ین - پاشه پوژ - ده یه ها لی کولینه وه ی له سه ر دابنریت . جکه له وانه و له وه ش که نهم دوو یادگاره بی وینه ن ، شاعیریش خوی ، له وه دنیا دایه و جاریکی تر نایه ته وه زمان .

یادگاره کان

* په که م : رادیویی - 1971/8/20

* دووهم : سینهمه یی بو ته له فزیون - 1972/12/1

یادگاری په که م :

گفت و گو په کی رادیویی تیکرایه ، به ماگنیته فونی جوړی « ناگرا - خیرایی : 7/5 ، له مال و ژووره کورده واری په که ی خوی ، له سلیمانیدا ، خومان تومارمان کردووه^۷ . وهک گفت و گو په کی پاک : 23/38/48 ده ققه په + 1/52/00 ده ققه : شیعری - نهمی دل^۸ .

وهک به رنامه^۹ : 28/16/15 ده ققه په . له هاوین و پاییزی

197۷ + به هاری 1978 دا له بهرنامه که دا « شه و چه ره په کی کورده واریی : - که مال ره ئووف محه ممد » دا بلوکراوه ته وه . بهرنامه که و نه سله که - هه تا 1981 که ناگاداری بووین - بی دهستکاری له ئارشیفدا هه لگیرابوون . قسه کان وه که خویان و شیعره کان بهرینووسی باو - نه که وه کو دهم و دووی خوئی^(۱۰) - لیره دا نووسراونه ته وه . بو دووباره نه بوونه وهی - ناومان - د . ر . م ، بو خومان داناوه .

● گفت و گو که :

ت . ر . م :

...^(۱۱) ، خوا لی خوش بوو ، ماموستا ره فیق حیلمی له سهر نه م ماموستا په ریزه مان ، له کتیبی - شعرو نه ده بیاتی کوردی^(۱۲) - یا نه لی : [له سهر سنووری بویره کانی دهوری کون و تازه دایه . ناتوانین بلین که به ته واوی ، شاعیریکی ته قلیدی په و هه ره په یه روی بویره کونه کانی کردوه ، به هه مور مانای ووشه ، به شاعیریکی عه سیری ناژمیریت . به لام به نه سپایی وله سه رخو ، له هه ردوونه ته وه کانی وه رگرتووه وله چه شکه ی هه ردو لادا به شداره . گاهی مه وضووعیکی کونی وه کو ستایش وه یا شین (مه رثیه) ی له قالبیکی تازه دا ، گاهیگیش مه وضووعیکی تازه ی وه کو شیعریکی نیشتمانی ویا کومه لایه تیی ویا وه صفی (ته بیعت) ی له قالبیکی کونا کردوه به شیعر . نه وه نده ی له مه وضووعه تازه کانا به ره دووا رویشتووه ، له کونه کانیشا ئینکار ناکری - نه وه نده روو له پشه وه بووه - واته نه پشتی کردووه ته تازه وه نه رووی له کون وه رگپراوه . له گه ل نه مپشا نه بی به تازه په رست ، واته به (متجدد) بدریته قه له م !]

ماموستای به ریزمان که قسه ی لی نه کهین ، په رمزی مه لا مارفه [محه ممد په رمزی کوری مه لامارف^(۱۳) نه فه ندی - قاضی - کوری سه یید ره سووله^(۱۴) ، که له نه وهی - پیرخدر - ی شاهویی په له دایکیشه وه ، که چه زای موفتی مه لا نه مینی نه وهی - موفتی چاومار - ی به ناوبانگه . له سالی 1902 ی میلادی له شاری سلیمانی هاتووه ته دنیا . له ته مه نی 6 سالی دا خراوته بهر خویندن و له لای خوا لی خوش بوو ماموستا مه لا سه عیدی^(۱۵) - زلزله - یی قورئانی ته واو کردوه . دووای نه مه له سهر ده ستووری نه و روژه ، کتیبه فارسی په کانی وه کو -

سماییل نامه - و - گولستان - و - بوستان - ی سه عدی و دیوانه که ی خواجه حافظی شیرازی خویندووه . به ینیک چووه ته قوتابخانه ی عه سکه ری سلیمانی که بی یان نه ووت - روشدییه^(۱۶) - به لام له ویوه گویندراوه ته وه مه کته بی - نه عدادی مولکییه^(۱۷) - تا پوی چوارهمی ته واو کردوه . له م مه کته به دا ماوه ته وه ئینجا نه میشی به چی هیشتووه و گویندراوه ته مه درسه نه هلی په کان وه له لای مه لایان خه ریکی خویندنی عولومی دین بووه .

جگه له کوردی که زمانی خوئی ته ، تورکی و عه ره بییشی نه زانی وه له زمانی فارسی یا شاره زایه . به تورکی و فارسی وه به تاییه تی به فارسی که لی شیعرینی داناوه . له 1927 ی میلاددا بووه به مه ئموری حوکومهت ، له 1940 دا له هه ولیر مودیری مال بووه . له 1945 دا له سلیمانی پشکنینی ئیرادی حوکومه تی - مدقی واریدات - ی بی سپیراوه ، ئیتره وختی دووای نیش وکاری ره سمیی خوئی ، جاری له مه جلیسی موفتی خوا لی خوش بوو - بیخود - ی شاعیری به ناوبانگ و هه ندی جار له مه جلیسی - پیره میرد - ی^(۱۸) ئوستادی شیعر و نه ده با ، رابوواردووه و له نه نفاسی پر فه یز و هاوونشین نه م دوو شاعیره ، که لی به هره ممد بووه .]

وا ئیستا که له خزمه تی ماموستای به ریزان ، شه وه ، سه عات خوئی نه دا له دهوری 9 له روژی 20 ی مانگی 8 ی 1971 . پیش هه مور شتیک روو نه که ینه ماموستای به ریزو نه لنین : شیوه ی شیعی کام شاعیر کاری تی کردوون ، وه ئایا خوتان به وه نه زانن که له سهر رپه روی شاعیریکی خوتان یان هاوچاخی خوتان شیعتان ووتیت ؟

شاعیر :

نه ساسه ن ، من له شیعی فارسی و موتاله عه ی شیعی فارسی ، دیوانی (سه عدی) و (بی دل) و (حافظ) و نه وانه م

غایه م ئه وه یه ئیوهش لابه دن ، بگه نه ئاسمان وه عیلم بخوینن .
 وه له جئیه کیشا ، هه میسان (= هه میسان / ک . ر . م)
 دووباره هه ره له و غه زه له دا (؟) ووتومه :

بو غه یری به ستنی که مەری نوکه ریت له چی
 بو پیاوی ناره سه ن^{۳۱} چی یه وا هینه سه ره فرۆن ؟

غایه م ئه وه یه که تی بگن و که مه ربو بیگانه نه به ستن و خزمه تی
 خو و خزمه تی به کتری بگن . له ما ، سه رزه نشه که م
 دلسو زانه یه ، وه خوشتان ، هه موو لایه ک ئه یزانن که
 (به جو شه وه (ک . ر . م) من کوردم وه ره به کوردیی بووم و
 به کوردیی ئه ژیم و به کوردیی ئه پوم
 ک . ر . م :

که وره م ، هه ندی پوژه لات شوناسی (هه ره ها
 کوردشوناسی / ک . ر . م) بیگانه زمانی کوردیی به زمانیکی
 به موسیقه و پازاوه ئه زانن ، جایی گومان ئه و پاره یان که زمانی
 کوردیی زمانیکی وایه ، شیعریش ئه گرته وه ، ئایا رای
 جه نابتان چی یه ؟
 شاعیر :

زمانی کوردیی به تی که بیشتنی من و ئه وی که وا من فره م
 بی کردبی ، زمانیکه له زمانه راقی به کان راقی تره . وه بو
 هه موو نه وه شتیك ، ئه که ره له وان زیاتر نه بی ، له وان که متر
 نی یه . (که پاره وه سه ره باسی سه رزه نشته که که دیار بوو ئه و
 بناسه کاری تی کردبوو / ک . ر . م) وه مه سه له ی ئه و
 سه زرنشهش هه مه میسان دووباره هینه اته مه بیان (=
 مه یدان / ک . ر . م) ئه وه مه قسه دم سه رزه نش نی یه و
 مه قسه دم ته عن و تووانج نی یه له کوردان . مه قسه دم
 بی که بیشتنی کورده ، مه قسه دم تی که بیشتن و بی که بیشتنیانه
 و سه رکه وتن و پیشکه وتنیانه .

ک . ر . م :
 که وره م ، ئه که ره بی پچووکتان بدهن به سیاریکی تر نه که م .
 هه ندی که س ئه لین : شاعیرمان زوره وه هه رچی هه ل ئه ستنی
 شیعری ئه لی . هه ندیکی تریش ئه لین ؛ ئیمه شاعیری که وره مان
 زور که مه ، جه نابتان له مه پ ئه م دووشته ئه لین چی ؟

شاعیر :
 برا گیان . شاعیرمان زوره ، شاعیری که وره شمان هه ر زوره ،

کردوه . وه زیاتر ئه وی ته نسیری تی کردیم ، شیعری ئه مانه یه
 و سه عدی و حافظ و بی دل - ه . وه له هاو عه سری خوشتما
 (به ره میرد) شیعری خوا ئی خوش بوو (بیخود) ، (زیور) ، ئا
 ئه مانه م موتاله عه کردوه وه له فارسیش به هه رم وه رگرتوه .
 وه له شاعیره کونه کانیشا شیعری (حاجی قادری کوئی) ،
 (نالی) ، شیعری (سالم) ، شیعری (کوردی) ی که شیعره کانی
 (کوردی) ی هه مووی پریشکاره (= پریشکاره /
 ک . ر . م) ، ئه مانه م وه رگرتوه . (= واته به هه ره /
 ک . ر . م) .
 ک . ر . م :

که وره م ، له کتییی « شعرو ئه ده بیاتی ، ماموستا ره فقی
 حیلمی یا ، شیعریکت هه یه به ناو نیشانی (سه رزه نشته)^{۳۲} ،
 ئه که ره بفرمۆن بو مان بگیره نه وه بو ئه وه ی له دووایی یا
 به سیاریکتان ئی بکه ین !
 شاعیر :

(له بریی گپرانه وه ی شیعره که ی .. به زه رده خه نه یه کی
 ووشکه وه) ئه و سه رزه نشه ، مه عنای ئه وه نی یه که به هینی
 تی بگن ... سه ره نشی که له پووی دلسو زی یه وه بی ، ئه و
 سه رزه نشه ، له پووی دلسو زی یه وه یه . مه عنای ئه وه یه ،
 میله تیک ، میله ته که م نه ئاوا بی وه که میله تانی پیشکه وتوو که
 وا له جئیه کا ووتومه :

خه لکی به زوری بازووی^{۳۳} فه ن که بیشته ئاسمان
 ئیوهش خه ریکی به زمی هه لوو کین و هه له قون

یه شاعیری گه وره‌ی له‌مه و پیشیشمان هر زور بووه . مه‌سه‌لا
سه‌وله‌وی) ، لام وایه که (فیرده‌وسی) ، نیستا له نیرانا
مه‌شهووره و مه‌علوومه و هر له‌پاش هزار سال حه‌فله‌یان بو
کرد ، نه‌گه‌ر کورد ، بیت و (... بیی ، مه‌وله‌وی په‌کیکه
ه‌وانه‌یه ، که له‌پاش هزار سال شه‌بی حه‌فله‌ی بو بکری و
حه‌فله‌ی ته‌ئینی بو بکری . شاعیری گه‌وره له‌کورددا بووه ،
مه‌قه‌ت کورد چونکه کیانی نه‌بووه ، زوری رویشتووه و له
کونجی مزگه‌وت و له‌کونجی شه‌مانه‌دا (واتا : هاوتای
مزگه‌وت / ک . ر . م) وون بووه و هیجی چاپ نه‌کراوه ،
نه‌کراوه به‌هیج (واتا : له‌ده‌ست‌چووه / ک . ر . م) وه‌ئیللا
نه‌و شاعیره‌ی له‌کورددا بووه ، من لام وایه له‌هیج ده‌وله‌تیکی
ترو حوکومه‌تیکی ترو میله‌تیکی ترا نه‌بووه .

ک . ر . م :

سوپاست شه‌که‌م گه‌ورم . نه‌گه‌ر بیی هچوکتان بده‌ن
هرسیاریکی تایبه‌تی شه‌که‌م .. (به‌ده‌م بیکه‌نین و بیزاری‌په‌وه
هاته‌ناو قسه‌مه و گوتی : کوره‌ناخر ، با له‌پیشه‌وه موئه‌تت
بامایه شتیکیان ریک‌بخستایه ، وانی‌په‌ه ؟) .. نیستا به‌ریزتان
وا به‌سالآ چووه ، هه‌ست به‌وه شه‌که‌ن که وه‌کوروبزانی لاویتان
یان پاش لاویتان شاعر بلین ، یانه ، وه‌بوچی ؟

شاعیر :

وه‌للا براله ، زه‌وق ، زه‌وق پیرنابی . دل پیرنابی ، قابیله‌دل پیر
بیی و زه‌وق پیر بیی ؟ نه‌گه‌ر نیستا که زه‌مان شه‌گه‌رینه‌وه زه‌مانی
پیشوو ، له‌زه‌مانی پیشوو چاکتر شاعر شه‌ئیم و گه‌نج‌تر
شه‌مه‌وه !!

ک . ر . م :

گه‌ورم ، هرسیاریکی‌تر ، بیره‌وه‌ریتان له‌گه‌ل کام شاعیر هه‌یه
که هه‌رگیز له‌بیرتان ناچینه‌وه و یادگاره‌کانیتان له‌بیره .

شاعیر :

له‌گه‌ل پیره‌میرد . له‌گه‌ل زیور ، له‌گه‌ل شه‌مانه ، وه‌له
فارسیشا ، سه‌عدی ، بی‌دل ، حافظ ، فیرده‌وسی ، شه‌مانه‌له‌بیر
ناچی !

ک . ر . م :

به‌نی بیره‌وه‌ریی ناوا له‌گه‌ل‌یا ژباڤن وه‌شتیکیان کاریان کردبیته
سه‌ر جه‌نابتان که قه‌ت له‌بیرتان ناچی . حدیسه‌یه‌ک ،
بووداویک ، دانیشتیکی ؟

شاعیر :

وه‌للا زور دانیشتن بووه ، له‌گه‌ل پیره‌میردا ، له‌گه‌ل زیوره‌را ،
زیور که ئوستادم بووه . زور ده‌فه دانیشتووین بیکه‌وه و
قسه و موجداه‌له و مویاحه‌سه‌ی شیعیری و شه‌ده‌بیی
کراوه‌ته‌وانی . فه‌قه‌ت نیستا که شتیکی .. (قسه‌که‌ی
بری / ک . ر . م) له‌گه‌ل بیخودا ، شه‌ووربوژ له‌گه‌ل بیخودا
که خالم بووه و دانیمما بیکه‌وه بووین . فه‌قه‌ت نیستا که شتیکی
وام له‌خه‌یال نی‌یه که نیستا که بلیم ته‌نسیری کردبیی وه‌یا
شتیکی وا ..

ک . ر . م :

گه‌ورم ، وا بزائم به‌بوئه‌ی کوچی خوا لی‌خوش بوو ، شاعیری
کوردپه‌روه‌ر - پیره‌میرد - شیعیریکتان هه‌یه ، نازائم دینه‌وه
بیرتان ؟

شاعیر :

به‌خوا نیستا له‌فکرمنی‌یه . فه‌قه‌ت هه‌مه . له‌وخوسوسه‌وه
هه‌مه . هه‌تا له‌م حه‌فله‌یه‌شا به‌سه‌ر ده‌سه‌وه (=
ده‌سته‌وه / ک . ر . م) هه‌روا ، ته‌کلیفیان لی‌کردم ، دووسی
شعرم هه‌ر نووسی . له‌م حه‌فله‌ی شه‌خیره‌پیشیا :

شه‌ی پیری پایه‌به‌رزی وه‌ته‌ن په‌روه‌ری نه‌مر
وه‌ی گیانفیدای قه‌ومی جه‌فاکیشی بی‌نه‌وا
هه‌رچه‌ن که وا نه‌ماوی له‌به‌ر چلوی زاهیری
وا شه‌نه‌گه‌ی که دووری له‌به‌ر دیدی دلا

تو ئه و ئه ديبه پايه بلندهى كه تا ئه بهد
 هر بهرده و امه ناوو نيشانت له عالما
 سه ر بينه دهر له قهبر ته ماشا كه قه و مه كهت
 چيت بو ئه كهن له كوړى له خودان و شيوه نا
 تى فكره شاعير و ئوده باى وولاته كهت
 چيت بو ئه لىن له حه فلهى ته ئىبن و ماته ما
 ساتى له كرده و هى هونه ر و جه و هرت ئه دوون
 ساتى سوپانى خزمهت و فيكرت ئه كهن ئه و ا
 « ره مزى ، به دم هه نسكه وه دائيم به سوژى دل
 پارانه و هى وه ها يه له به زندانى كي بريا
 يا ره ب به حه ققى ذات و سيفات و كه لامى خو ت
 يا ره ب به جاهى له وح و قه له م نوورى مسته فا
 له م پيره بى نه و ايه ببوورى به لوتفى خو ت
 بيخه يته بهر شه فاعه تى سالارى ئه نبيا

ك . ر . م :

زور سوپاست ئه كه م كه و رهم . جارى ئه م مەرسى بيه تان
 به رامبه ر خوا لى خوش بوو حاجى توفيق ، له سالى چه نا
 ووتو تانه ؟

شاعير :

له سالى 1950^{هـ} دا .

ك . ر . م :

كه و رهم . ئه م پرسىاره شم هه يه كه شاعيره لاهه كان زور
 به لايانه وه گرنگه كه جه نابتان رات دهر برپيت ، ئه و يش ئه وه يه :
 شيعرى لاهه كان تان ئه خو ينه وه وه شيعريان چو ن ئه بينن ؟

شاعير :

(پاش ماوه يه ك لى دووان - بى تو مار كردن^{هـ}) هه موويان باش
 ئه بينم . هه موويان . بيلخاسسه شيعرى كا كهى فه لاح . صالح
 دي لان . جه مال شابا ژيرى . هه موويان باشن ، هه موويان .
 هه موويان . هيجيان فه رقيان نى يه و هه موويان شاعيرن و
 هه موويان ئه ديبين .

ك . ر . م :

كه و رهم ، پيش تو زيك^{هـ} فه رموتان كه دووا شيعرتان هه يه ،
 ئه و يش برى تى يه له روباعيه تيك (= چوارين / ك . ر . م)
 ئينجا ئه مه ئه كه رپته وه بو چه ند مانگ له مه و به ريان چه ند روژ

له مه و به ر و ئه و شيعره چى يه ؟

شاعير :

له م روژانا حه فله يه ، كو نگره يه له هه و لير گيرا . له و حه فله يا
 ئه م دوو شيعره ئه و روژه ، دووا شيعره . ئه و روژه ووتومه :
 ك . ر . م :

كو نگره ي يه كيتى نووسه رانى كورد . دووم كو نگره ي كه له
 هه و ليرا گيرا له 14 - 17 ي ته مووز .. به لى ..
 شاعير :

ئه و روباعيه ش ئه مه يه .

برا كو ردينه ئى تر به سبه سه ر خه و
 ده هه لسن راپه رن وا تى په پى شو
 ته ماشايه كى ئاسو بكن ، بزانه ن
 شه وه يا روژه ، روژى كو نه يا نه و

ئه م دوو شيعره م ئاخير شيعره (27)

ك . ر . م :

كه و رهم . ئه كه ر پى پچوكت به دى ئه م پرسىاره ش ئه بى
 بكه م .. (شاعير له بهر خو يه وه به خه نده وه گو تى : به خوا
 حه شرم به ئه كا) .. له وه تى به ريزتان هه ن ، هه تاكو ئىستا تا قه
 هيو اتان چى يه كه هه ميشه خو ليا يى و گيرو ده يى بوون ،

شاعير :

وه للاهى خو ليا يى ئه و وه ل و ئاخيرم ئه وه يه خوا ميلله ته كه م به
 بگه بينى و بيته ريزى ميلله تان و بين به پيا و يه كه كه وين .
 (به توندى / ك . ر . م) يه كه كه وين . ئه مه هيو اى ئه و وه ل و
 ئاخيرم و دو عا ي ئه و وه ل و ئاخيرم ئه مه يه .

ك . ر . م :

ئوميد ه وارم ئه م هيو ا به رزه ي ئيوه و كه هيو اى هه مو به شه ره فه
 بيته دى و پى شاد و شو كر بين .

شاعير :

(له به ر خو يه وه) ئينشانه للا .

ك . ر . م :

كه و رهم . جه نابتان ، ته مه نتان ئىستا له شه ست و نو سالا يه .
 بى گومان خو شتان ئه زانه ن ، ژيان ئىمتيحان ئىكه بو ئينسان .
 ئينجا جه نابتان راتان چى يه به رامبه ر ژيان ، هه روه ها به رامبه ر
 مرد نيش .

شاعیر :

گینه که م . ژین و ژیان تا بلتی خوشه . فه قهت به شه رتی خوشه
نه من و ناساییش حوکم فه رمابی وه له ناو میلله تیگا خوشه که
یه ک بن . له ناو میلله تی وا قیمة تی ژین ته واو نابی و پیاو
خووانی ته قدیری قیمة تی ژین بگا .. (به پیکه نینیکی خوش و
چهره چره وه ! ک . ر . م) .. وه ته بعن مردنیش شتیکی
ناخوشه و نه وه هیچ ئیجاب ناکا به ته فسیلات و پرده د و به ده ل .
ک . ر . م :

باشه گه وره م نه تووانم نه م پرسیاره ش بکه م : چ
ناموزگاری به کتان هه یه بو نه وه کانی نه م روزی نه ته وه ی
کورد ؟

شاعیر :

ناموزگاری به ک تا نه مه یه .. نه وا ئیمة رویشترین وه کوله
حه فله ی هینا به حسم کرد :

زه مانی ئیمة وا رابورد و ئیستا جینی هیوا ئیوهن
به ری باخی ئومیدی قهومی کوردی بی نه وا ئیوهن

نه زوهل و ناخیر ، نه سیحه تی من ، ناموزگاری من ، فه ریایی
(= فه ریادی / ک . ر . م) من بو نه م نه وه ی پاشه (=
پاشه روژ / ک . ر . م) نه وه یه ، یه ک که وون . پشتی به کتری
بگرن . دهستی به کتری بگرن ، وه کوبرا له گه ل به کتری هه لسن
و دانیشن . نه م ناخه زی و دوو دلی یه له به ینا نه مینی ، نه گه رئا
نه مه بیی له قه بریشا ، ناواته که م یه ته دی و زور بی خوش حال
نه بم !!

ک . ر . م :

گه وره م ، پیش نه وه ی له خزمه تتان مه ره خه س بین ، ئایا چ
جوړه موسیقه و دهنگی گورانیی بیژیکی کورد ، هه تا ئیستا
کاری تی کردوون و حه ز به بیستنی نه که ن ؟

شاعیر :

برا گیان . به پراستی دهنگی سه یید عه لی نه سفه ر ، له وانه یه له
هه موو که سی نه ک له من ، له هه موو که سی ته ئسیر نه کا . وه
نه وه ی که من پیم خوش بی و زیاتر پیم خوش بی ، دهنگی
عه لی نه سفه ره و حه مه سالحه و عه لی مه ردان : قه تارو

نه للاوه یسی به که ی که به پراستی زور ته ئسیرم تی نه کات وه که
نه مانه م گوی لی نه بی ، له وانه م بی هوش بکه ووم ؟
ک . ر . م :

نه ی هی مه لا که ریم ؟

شاعیر :

به خوا نه و ناگاته پیزه ی نه وان ، ده رجه ی نه وان .
ک . ر . م :

جا باشه .. (قسه ی بی بریم / ک . ر . م)

شاعیر :

نه ویش هه ر خوشه . پیم خوشه .

ک . ر . م :

وه کوده لی : که ده لین نه مپو ده شت و کیو شینه

شاعیر :

زور خوشه . نه وه زور به زه ووق نه یلی . مه لا که ریم له دل وه
نه یلی . زور خوشه .

ک . ر . م :

جا جه نابت له کام نه و گورانیی بیژانه حه ز نه که یه ت ،
گورانیی به کت بو هه لیزیرین و پیشکه شتی بکه ین بو نه وه ی ،
ئومیدمان نه وه یه ، دلت بی خوش بی ؟

شاعیر :

نه للاوه یسی به که و قه تاره که ی عه لی مه ردان له هینی عه لی
نه سفه ریش هه ر کامیکیان بی .. زاته ن به مه قام هین نابی ! ..
هه ر به سته یه هینی عه لی نه سفه ر . حه مه سالحیش له
مه قاماتا یه که مه ، هه ر مه قامیکی بی ، پیم خوشه

ک . ر . م :

گه وره م . گوئگره به ریزه کانمان زور به خته وه نه بوون نه گه ر
شیعریکتان پیشکه ش بگردنایه به دیاری ، که شیعر بی
هیشتا به ئیستگه (= رادیو / ک . ر . م) بلاو
نه کرابیته وه .

شاعیر :

نه م بی چووار شیعره له سالی 43-44 (= 1943-1944) له
هه ولیر ، له به زمیکا و توومه :

له مابه یینی دوو دولبه ردام و حه یران و دوو دل ماووم
که دل ناخو به کامیکیان بدهم ، له م به یینه داماووم

به زوری حوسن و بازووی نهوجووانیی خوی ئهوی
ئهم لا

که مهندی زولفی خاوی خسته ئهستوی فیکری شیواووم
به که عبهی پوومهت و تاقی خه می ئه برو ، ئهوی ئه و لاش
له ریگه ی عه قلی ده بریدم ، له جاده ی دینی لا داووم
له فیتنه ی چاوی سه رخوشی ئهوی ئه م لا ، نی یه باکم
به غه مزه و ناز و ئاوازی ئهوی ئه م لایه کوژراووم
ئه گهر لوتفی ببی یا زهره یه په حمی له دلدا بی
ئه زانی بو به سه سهرت وا له پوژی کولمی پامووم
ئه بی ئه م جی یه جه ننه ت بی که وا پر حوری یه یا خود
شه وه و من خه و ئه بینم ، یا په رین و دینه به رچاووم
به پادی چاوی مهستی ، باده نوشیم هینده پی خوشه
ئه لئی پوژی ئه زهل وه که نه شه هه ر بو باده خولقاووم

ک . ر . م :

زور زور سوپاس گه وره م . ئومید ئه که م که دیاری یه که تان
هه رگیز له بیر گوئگره کان نه چیت که بو یه که م جار به ریزتان له
ئیستگه وه ده نکتان دیت و دیاری پی شکه ش گوئگره به ریزه کان
ئه که ن . (ئیمای بو کردم و پاره ستام و پی گوتم .. /
ک . ر . م) . ئا لیره دا گوئگره به ریزه کان ئه بی
بووهستم ، چونکه ماموستای به ریز هه ر له م کاتا که من ئه م
قسانه م ئه کرد شیعی بو هات وا به چه ند به بیتیک وه کو ئیمام بو
ئه کا ، خوی پی شکه ش ئیوه ی به ریز ئه کا :

شاعیر :

موخلیسی خانه دانی گه یلانی
که مته رین شاعیری سوله یمانی
حه مه یه ناو و شوهره تم ره مزی
بولبولی سه رچلی په سه ن به رزی
باوکم حاکی شه ریعت بوو
حامی دین و پی ته ریقه ت بوو
والیده م کیژی موفتی چاومار
عالمیکی شه هیدی عالی ته بار
چه ددی ئه علامه سه بی دولشوه دا
نوری دیده ی ئه مینی وه حیی خودا

ئهمه یه ناو و شوهره ت و له قه ب
ئهمه یه ریشه و ره گی نه سه ب

ک . ر . م :

..... (باش سوپاس کردنی ، تکام لی کرد شیعیکی تر ،
به دهنگی خوی بگپیتیه ره . ئه ویش ئه م شیعه ی گپرا به وه ،
به ناو نیشانی : ئه ی دل / ک . ر . م) .

ئه ی دله ی دائیما خه فه تبارم^۳
وه ی له جیگه ی هه موو که س و کارم
مه جره می گه نجی کونجی ئه فکارم
هه لگری باری قوری ئه سرارم
هه مده می روژ و یاری شه وگارم
ئه مه به ینیکه بوچی تو راوی ؟
وه کو هه نگ بو له من وورووژاوی ؟
له سه ر و چاوی هه ستم ئالاوی ؟
خو تو هه ر ئه و دله ی نه گوراوی
پیم بلی گه ر له خسته نه براوی
بوچی لیم عاجزیت و په نجلاوی ؟
ووتی ووس ئه ی له هوزی بی سه رو پی
عاقلان چاتری ئه زانن لی !
ووتم ئه ی باخه وانی باخی حه یا
وه ی دله ی جه نفیدایی ئه هلی وه فا
چیت له من دیوه تا کو ئیستا که وا
ساله وه ختیکه هه روه کو عونقا
لیم خزاویته کیوی قانی جه فا ؟
ده بلی تووبی و که لامی خوا
ئه مه به ینیکه بوچی تو راوی ؟
وه کو هه نگ بو له من وورووژاوی ؟
له سه ر و چاوی عه قلم ئالاوی ؟
خو تو هه ر ئه و دله ی نه گوراوی ؟
پیم بلی گه ر له خسته نه براوی
بوچی لیم عاجزیت و په نجلاوی ؟
ووتم : ئه ی پیره ژیره که ی خوش خوو
وه ی دله ی یه ک زمان و په نگ و پوو
پیشره وی کوچی هوزی دوواکه و توو

چ گوناھ و قهباحه تیکم بوو
 که منت کرده تیزه جاری عه دوو؟
 ده بلن هه له رئی وهفا ده رچوو
 نه مه بهینیکه بوچی تورای؟
 وهکو ههنگ بو له من وورووژای؟
 له سهر و چلوی ههستم ئالوی؟
 خو تو هر نه وه دلای نه گورای
 پیم بلن گهر له خشته نه برای
 بوچی لیم عاجزیت و رهنجای؟

ته واو .

یادگاری دووهم^۳ :

گفت وگوێه کی سینه مهیی ته له فزیونی به . پێشنیار و ناماده
 کراو مانه . وینه گری سینه مهیی ته له فزیونی به غداد : عه بیاس
 خه له ف ، به کامیرای سینه مهیی 16 میلیمی بی دهنگ و
 رووناکی هه لگری «؟» فیلمیان گرتوه . به ماگنیته فونی رادیویی
 جوړی « ناگرا - خیرایی : 7,5 ، خو مان دهنگمان تو مار
 کردوه .

وهك فیلمیکی پاك : 6,20 ده ققه به .

وهك گفت وگوێ تو مارکراو : 7,26 ده ققه به .

له 1972 هوه - هینستا - وینه و دهنگ ، یهك نه خراوون =
 دوبلاژ نه کراوون . گفت وگوێ که له هاوینی سالی 1973 دا له
 بهرنامه ی رادیویی « بو خوشیتان : که مال ره ئووف
 محهمه د ، بلاو کراوه ته وه . روزنامه ییشی نه دیوه هه تا 1981 که
 ناگاداری بووین - له ئارشیفی ته له فزیوندا هه لگیرابوون . هه
 قسه یه کیش - بی له شیعر - به ده م و دووی خوی ده خه یینه
 به رچاو ، چ بهر وینه گرتن که وتین یان نا ؟

● گفت وگوێه

ک . ر . م :

(به وینه وه) دوستانه به پیز . هه موو کاتیکتان باش .
 پێش ئاوابوونی سالی 1972 ، وا ئیستا پوژی 1 ی مانگی تشرینی
 دووهمی هه ره ئه و ساله یه (= راست تر مانگی کانونی

یه که م / ک . ر . م) . بو یه که م جار له شاری سلیمانی ، له
 مالی شاعیریکی کورده وه گفت وگوتان له گه لا نه که یین . نه و
 ماموستایه ماموستا محهمه د ره مزی کورپی مه لا ماره
 نه فهندی - قاضی - کورپی سه یید ره سووله که له نه وه ی پیر
 خدری شاهویی به . له دایکیشه وه که چه زای موفتی مه لا نه مینی
 نه وه ی موفتی چاو ماری به ناویانگه . له سالی 1902 له شاری
 سه یمانی له گه ره کیک له گه ره که کانی نه و شاره هاتوته
 دنیاوه . (هه لوێسته ی کامیرا / ک . ر . م) .

شاعیر :

(بی وینه / به ره خنه وه) گه ره کیک له گه ره که کانی سه یمانی :
 بو نالی له گه ره کی گوێزه ؟

ک . ر . م :

(بی وینه) نه م .. (= وینه گره که / ک . ر . م) ئیعه ده ی
 بی کردمه وه !! (به وینه وه / ک . ر . م) . ماموستای به ریز نه م
 کاته و باش . زوډ به خته وه رین که ریکه ت داوین ، نه م
 دانیشته تان له گه لا دروست بکه یین بو نه وه ی هه ر کوردی که
 چاوی به چه نابتان نه که وئی چاویان گه ش بینه وه و دلایان پروناک
 ببینه وه ، وه له م دانیشته حه ز نه که یین ، چه ن پرسیاریکمان
 هه یه ، به رمووی وه لامان بده یته وه .

شاعیر :

(به وینه وه)

یا خوا به خیربین سهر هه ردوو^۴ دیدم
 ئه ی براییانی ئه زیه ت که شهیدم

زوډ زوډ سوپاسی نه م هه سته به رزه تان نه که م که وا له م کاته -
 یا ئیره تان فکر که وتوته وانئ و منتان بیر که وتوته وه . زوډ
 سوپاستان نه که م .

ک . ر . م :

(به وینه وه) ماموستای به ریز ، ئیمه هه موو وه ختی چه نابتمان له
 فکره وه به رده وام هیوا نه خوازین که له ش ساغ بی . ئیستا
 نه گه ر به رمووی پیمان بده ی ... (هه لوێسته ی
 کامیرا / ک . ر . م) .

شاعیر :

(بی وینه / بو ته واو کردنی قسه که م ..) .. چه ند شیعیریکمان بو
 بخوینه وه . ئاوا بلن ! چه ند شیعیریکمان بو بخوینه ره وه

.. نه گینا سوئال و موئال نه بی !

ك . ر . م :

(بی وینه) شاعر لای جه نابتان چی به ؟

شاعیر :

(بی وینه / به گه رمه وه) کوره گوئی مه یه ره (=

مه دهره / ك . ر . م) نه وانه توش برۆ . برۆ گوئی مه یه ری .

ك . ر . م :

(به وینه وه / پاش خه ریک بوونی و داوا لی کردنه وه ی) .

ماموستای به ریز ، پرسپاری یه که ممان نه وه یه : لای جه نابتان

شاعر چ مانایه که نه گه بیینی وه هه روه ها ئایا وه کوله سهرتان

ووتراوه : شاعیر یکن نه کوئن نه تازهن ، یه عنی موته جه دید -

(= راستی یه که ی موته جه دید / ك . ر . م)^{۳۷} جه نابتان به و

بریاره قاییلن یان نا ؟ پیش هه موشتی شاعر لای جه نابتان

چی به ؟

شاعیر :

گیانه که م . (بی وینه / ك . ر . م) شاعر مه عنای نه وه یه کیشی

ته واوبی ، قافییه ی ته واوبی ، له گه ل دهستی بی کرا زه ووق

بجوولینی ، ئینسان بیینیته هه له که سه ما : شاعر مه عنای

نه مه یه .

ك . ر . م :

(بی وینه) نازانم ره ئیبت به رامبه ره و ره ئیبه ی ماموستا ره فبق

حیلمی چونه ؟

شاعیر :

(به وینه وه) وه لاهی من شاعیرم هه یه . له کوئیشا هه مه زیا ، له

کوئیش هه مه له تازهن هه مه . ئینجا نه وه که وتوته دهست

شوعه راوئئ .. نه مانه ی تازه . کامیان لام خوئش بی نه وانه م ،

وه هه ردو لایانم لا باشه (= واته شاعیری کوئن چ تازه

/ ك . ر . م) .

ك . ر . م :

(بی وینه) باشه ماموستا نه گه ر بفرموی یه که م شاعیرت

یه ته وه بیر که فرموتته ؟ وه ..

شاعیر :

(به وینه وه) یه که م شاعیرم نه وه بوو که شه خسی ر مبارزی

نه کرد^{۳۸} . ته سادوف که وته خواره وه ، گلا . منیش نه مه م

به ده ما هات . وا نه زانم نه مه نه ووهل شاعیرم بی ، فارسی یه :

چون سوی آسمان نرؤذ دود آه من
کز بُرج زین به خاک دز افتاد شاه من

ك . ر . م :

به کوردی یه که ی (بی وینه / ك . ر . م) چ مه عنایه کی هه یه ؟

شاعیر :

(بی وینه / به خه نده وه) به کوردی یه که ئیستا من کوتوپر

نازانم .. نه مه ! (دهست به چی پاش گه زبووه وه / ك . ر . م)

چون نه گاته ئاسمان .. مه وجوده ...

چون نه گاته ئاسمان دوو که تی ئاهی من

که له به رزایی زینه وه که وته سه رخاک شاهی من .

ك . ر . م :

(بی وینه) به تی . ماموستای به ریز نه گه ر بفرموی تیمان

یگه بیئیت له و شاعرانه ی خوئ ، کامیان به پاش یان به خوئش

نه زانی ، بفرموی بو مان بلئی ، نه گه ر غه زهل بی نه گه ر

نیشتمانی بی !

شاعیر :

(بی وینه) به سه رچاو . (به وینه وه / ك . ر . م)

(هه ر شاعیره که ی یادگاری یه که م - له مابه یینی دوو دولبه ردام -

ك . ر . م)

ك . ر . م :

(بی وینه) زور زور سوپاس ماموستا . بی گومان نه م شاعیره

له سه رده می ..

شاعیر :

(بی وینه) گه نجییا :

ك . ر . م :

(بی وینه) فرموتته .

شاعیر :

(بی وینه) به تی . به تی .

ك . ر . م :

(به وینه وه) ماموستا له ناو شاعیرانی کوئی کورددا چ شاعیری

شاعیریتان زور په سه نده وه له دلا چه سپیوه ؟

شاعیر :

(به وینه وه) ماموستا - بیخود - نه وهل ... - مه حوی - ی ،
مه حویی نه وهل ، ماموستا بیخود دوهم .

ک . ر . م :

جا نه گهر بفرموری چند به یتیکیان ، له و شاعرانه یان
بگیریته وه .

شاعیر :

بیخود نه فرموری :

دل م بو زولفو پووی چانانه نه گریه
(بی وینه) مناله بو گول و رییحانه نه گریه

ک . ر . م :

(بی وینه) ماموستای به ریز پرسیاریکی ترمان هه به نه ویش :
نازانم تا نم ته مه نه موباره که تان چ ره ئی به کتان په یدا
کردوه ، به رامبه ربه ژیان و دنیا ؟ وه چ ریگه به ک باشه که پیاو
بگیریته به ر وه نیمه ی کورد - ته بیعی - ی چ شتیک باشه
بیکه ین بو گه له مان ؟

شاعیر :

(به وینه وه) وه لآبراله ، وه کومه علومی هه مو لایه که ، دنیا تا
بلئی خوشه وه نه وی بو دنیا ش به عمه ل بی (=
دیت / ک . ر . م) کرده وه ی چاکه به وه میله تیکیش به سه ر
به رزی بژی له وه خوشتر ، هیچ شتی له دنیا دانیه . نه من و
ئاساییشیش نه وه به حسی ناگری (= که خوشه
/ ک . ر . م) . نه من و ئاساییشیم نه وی .

ک . ر . م :

(به وینه وه / له پاش پشوویه کی نیوانماندا) چه نابت به یتیکت
وت به رامبه ر دنیا . نه و به یته مان بو بگیریه وه ؟

شاعیر :

(بی وینه) به عه ره بیی بو ؟

ک . ر . م :

(بی وینه) به ئی .

شاعیر :

(بی وینه) :

دنیا کما تهوی النفوس جمیلة
لو کان ذا ذوق بها الانسان

ک . ر . م :

(بی وینه) زور جوانه . هه ر بژیت ماموستا . (له پشوویه کی
تردا که خوی داوای کرد شیعر بگیریته وه) ماموستای به ریز
نه گهر بفرموری ، ئیستا چند به یتیک له شیعره کانی خوتمان
بو بگیریته وه !

شاعیر :

(به وینه وه) به ئی ..

شه وه مو شه و ، من که وا نه گریه وه هه ر هاوار⁽¹⁾ نه که م
شینى کاتی وا نه هاتی و پوژی ناوا ، تار نه که م
بو له یه کتر دابراوی و په نجه پویی کورده وا
عاله می دائیم به شیوه ن ، شه وه له خه و بیزار نه که م
بو نه مامی باخی تینووی به رگه و به ر ئازادی به
من که وا بو ئاوی چاره ی ئاشتی هاوار نه که م
نه ی برا وا تی نه که ی نه م هه وه بو کورسی نه ده م
یا به په نجه ی ئاره زووی بیگانه ، من ره فتار نه که م
یا وه کومهردی به دیمه ن کوردی خائین دل ، منیش
خزمه تی گیرفانی خوم و فیکری ئیستیمار نه که م
بو ته بایی کورده گه ر له م دپوه بو نه ودی نه روم
بو ره هایى هوزه گه ر چند سهاله شاره و شار نه که م
کی ئه ئی من ، میله تیکى وا به ناحق حه ق خوراو
له م هه ل وه لکه وته دا ، له و مافه ده ست به ردار نه که م .

ک . ر . م :

(به وینه وه) هه ر بژیت ماموستا . هه ر بژیت .

. ته واو⁽²⁾ .

په راویزه کان

(1) - ده ست به کردنی رۆژنامه نووسی رادیویی کوردی ی ، له گه ل دامه زراندنی
رادیوی بی ته لی عیزاله به کوردیی که له 1939,11,19 دا دامه زراوه . (بو
ناسینه وه ی نه و رۆژکاره ، بنوواره : کاروان - ژماره : 11 . ئابی 1983 .
یلداشته کلنی کامل ککه نه مین : ذکریات اول اذاعی کردی) .

(2) - له گه ل به س کردنی رۆژنامه نووسی رادیویی نه و سه رده مه ، ده بیته
بزانریت که بووا به دوای نه و شوێشه ، که لیک پووداوی سیاسی

پنښکه وتوو له مولوه . ماکنښته فونې - ته سجيل - راډیو ی کورډیو چووه
 شو مهیدانځه مو دووای بلری سیاسیی شو سهرده مه کوتو هه نښک جبر
 پروو داوه کن تومارو بلاو کراوه نه توه . هه روه ها که لیکه گت وگن له گهل
 کار به دسه گه وره مکنو که سانی دیاری نیو کومهل کراوه که
 - به سهرنج دان - من دهر که وتوو . شو تومار کراوانه نه ماوونه توه مو
 له بر هه روه یکه بوو بیت - سراونه توه - جکه له وانه ش هه نښک نامه نگی
 کورډیو دهره وهی ستودنو - به تاییه له به غدادا - تومار کراوون به لام
 تکو ته رای - یادگاریان - ماونه توه . به کیکیش له کار کپه چالا که کنی
 مهیدانی پوزنامه نووسی راډیو ی شو روزگاره - کک شه وکوت غه وور
 بلان بو - که ژوربه ی شو کت وگور ریپورتاژانه شو هه تی سو وراشووه .

تاییینی :

شو - پوزنامه نووسی راډیوی - ته نها - کت وگور ریپورتاژای
 دهره وهی - ستودنو - نی یه ، به لکو شو وانه به شیکن له هه مو هونه ری
 پوزنامه نووسی یه که ی راډیو که - تیگرا - شینو مکنی نووسی گوتارو ټکولین و
 وره کپرانو ریپورتاژو به رنامه دانن و دنگو بسو شینو مکنی دهر برین و
 جور مکنو شینو از مکنی هونه ری : تومار کرای (= تسجیل : دنگ - وینه ش له
 ته له فریون و سینه مه دا) ، بوخته کرای (= مونتلز : دنگ - هه روه ها وینه) ،
 پای کرای (= إخراج : له راډیو ته له فریون و سینه مه و شینو شدا) دهر گرتنه وه
 که - نه مانه ش - له پوزنامه نووسی - چاپ کراودا - په پرمو دهر گرت : (= الطبع
 الصحافي ، المونتاج الصحافي ، الإخراج الصحافي .. هتد) .

بی : - پرواله تیکی - چوت ی بیه خ نه دان به پوزنامه نووسی راډیو ،
 هه روه ها ته له فریون ، نومیه که - هینشا - زاروهی کورډیو بو شو مهیدانځه
 دانه هاتوو یان - زانستانه - بویمان دانه پیزراوه و نیر هر که سی - به هه وای
 خوی - بی پشت به ستن به دستوری زانستانه و زانستی زمان و زمانه
 کورډی یه که ش ، زاروه دانه تلی که دنیا ده نیین ، هه ره ژوری شو -
 دانه تراوانه - نا له بلان چ به رامبر زاروه جیهنی به ره سه نه که ، چ بو زمانی
 کورډیو شو شو مهیدانځه ش . (کتیپیکمان ، پشه روز شو لایه نانه شی
 ده کت توه) .

(3) - له نیو شو یادگارانده که - ماوونه توه - نیمه نه نه دوو وینه ی پشملاوهی
 شو - کونگره یه مان - به رگونی و بهر دست که وتوو . شیعره که ی :
 له دری جان به نلوی . (نوستی من نوزمنی پوستی من) و شیعره که ی :
 گوران ، به نلوی (به رمو کونفیرانس) که سانی 1979 به رنامه ی راډیوی
 نیمه - پوزی له پوزان - چنه جاری بلاو کرده وه که لیکه گوینگر توماریان
 کړیوه . شم دوو وینه یه ش - سهر له نوی - نرخی پوزنامه نووسی راډیو
 نیشن دمدن ، به وه که بو وینه - گوران - ی شاعیری که وره (به دهنکی
 خوی) هه شو یادگاره ی هه یه :

(4) - سهر هل دانه وهی شم جوره کرده وه پوزنامه نووسی یه له 1968 دا -
 به نه مانه توه که توماریشه - له وه وه دست پی ده کت که - نیمه - له گهل
 چوونه راډیو وه - که شو کت هه ش شه پوزی بی هیز ، گوی گری که م بوو ، بلری

تاییه ت بوو - بیرمان له کاره کرده وه . یه که م یادگاریش شو - دیداره
 هونه ری یه بوو - که له گهل گوران ی بیژی کون (نه لاس محمه مه د :
 12/11/1968) کرده مان که - ماکنښته فونې راډیو شمان نه درایه و -
 ماکنښته فونې ، گرونډیک ، ی مانی کک نه زاد نه حه شه وکی - مان
 خواست . نرخی شو دیداره - هه لکیراوه - له و مدانی یه که سه مان له گهل
 کرد . به لکو نومیه نه چو وینه سهر - حازری - و هه ر پاش بیستنی شو
 هه واله ی که ماو له که رهمی - علاوی الحلة - دایه ، چنه پوز کولانه و
 کولانو ماو ملان کرد . (هه روه بو گوران ی بیژ : دایکی جه مال له
 11/12/1978 دا که شو کت له مو زه خنه ی سلیمانی بووین نه ک راډیو)
 جکه له وانه ش ، له مبر شو گوران ی بیژه وونه - شینو ټکولینه وه به کمان
 ده سگړی بوو - بسی له به رنامه ی راډیوی - نیمه - دا ، دهنکی هونه ر :
 یه که م به رنامه به رامبر سن شه موو : 1/4/1968 بوو ، بلاو کرایه وه که
 له وه زیاتر له 27/10/1970 دا (= به رنامه ی : په یلی هونه ر - 37,00
 ده لقه ، به رنامه ی ته له فریونی تومار کرای ستودنیو به غدا) دیدار مان
 له گهل تازه کرده وه که له ته له فریونی که وکوک دا بلاو کرایه وه - چنه دمان
 کرد - شریته فیدیوی که ی هه ل نه کیرا و سپیانه وه :

نه لاس محمه دیش له 1964 دا له گوندی : هارگول - جزیره و بوتاندا
 هاتوو ته دنیا وه . له 8 / مارت / 1964 دا بووه به گوران ی بیژی راډیو
 هه تا 21 / نیسان / 1962 و له و مه و دایه دا 73 نامه نگی به رامبر زیاده له 331
 مه قلمو به سته ی کورډی - نیشانه کراو له ده لته ری خویدا که لاسان
 هه ل کیراوه - له راډیوی بی توماردا (= واته راډیوی یه کسر) بلاو
 کړیوه توه . له چنه کومپانی یه کی له و انیش گوران ی دهر کړیوه . له
 (خنووی ژماره : 88/58 که رهمی علاوی الحلة - الوریین / به غدا) دا
 ده زیو له مانگی 1/1/1974 دا تییدا مردو له کورستان (المنطقه - کاظمیه) دا
 نیژراوه . (بنو واره گوتار مان : ست نه لاسیش کوچی کرد / هاوکاری :
 ژماره 418 ی 1978) .

(5) - پوزگاره کانی پاش 11 ی نزاری 1970 فونای که شانده وه ی تیگری
 پوزنامه نووسی کورډیو بوو که راډیوی ش گرتنه وه ، به لام نوخشه ی نه مه ی
 دووایی ، شو ریپورتاژ زیندوو - هه ل کیراوه - مان بوو که له گهل یه که م
 پښانگای هونه ر مه ندانی سلیمانی بوو (به غدا - شوئی هونه ر مه ندانی
 عیراق : 2 شه مه 2 / شویات / 1970 .. که به به غدادو مو وسلو به سپردا
 که راو 53 نیگاری شم نیگار کښانه ی بس دهر کرد : نیسماعیل خه یات ،
 نه کرم سه عید ، حه مه ککه ، دارا محمه د سه عید ، عوسمان خال ، عه ی
 جولا ، عومر عه ی نه مین ، کاملیل نه حمه د ، کاملیل سته فا ، شینر زاد
 شه وکی ، لاله عه بده ، نووری نیسماعیل) . که جکه له وه ی له به رنامه ی
 ، دهنکی هونه ر ، دا بلاو مان کرده وه ، کامیرای بی دهنکی سینه مه یی 18
 میلیشمان بو بری وینه ی کیراو له دهنکو بسی ته له فریونی به غدادا
 بلاو کرایه وه و له نار شیفیدا هه ل کیرا .

بو میژووش که شم باسانه نیشن دمدین - که که سی تروه ها
 نه چو وانه توه - شم کرده وه پوزنامه نووسی یه راډیوی یه ، هه رمانی

وهزلفه و پاسپاردن - نهبووه - به لكو بخواو په ياميكې پوژنامه نووسپي - پوښنښيرپي بوومو كه ليك به لنگه هه ن - ومك - نه مانه (1 - ديداري راديوپي توماركراو ، به ملكيتنه فونې راديو ، له مانگي 11/1987 دا كه چووينه گه رمكي - باب المعظم : بغداد - و زووري خوښدكاراني هونره جووانه كلن : نه حمه دسالار . حيكمت هيندي . عهتا مستهفا ، و ابزانم يهك دووانيكي تر ، و كلف و گويمكي هونره مان له گه ل كړدن و له بهرنامه ي دهنگي هونره دا ، يو پښت گرتنيان ، بلاومان كردهوه .

2 - بهلنگي گهورمتر كه له ليزنه ي راديوو ته له فزيوني يه كه م كونگره ي هونره جووانه كلني عيراق / شويت 1988 دا به شدار بووينو - به تلي ته نها - كاريكلن كړد كه كومه ئي پښنښيرپي به جني بو چك بووني باري پوژنامه نووسپي و هونره ي راديوو ته له فزيون - ي كورديي ، بخريته دووا بپرياره كلني كونگره كه و جني به جني بكرين .. كه نه مانه تومارن .

3 - هه روه ها نه و - عه ريزه شه - كه له 24/8/1988 دا پښكشه شمن كړد كه راد يو - 4 - پوژ بمانښيرپي بو هوليرو سليمناني و بو كلف و گو توماركړدن له گه ل هونره مندان نه ديب و پوښنښيراندا - كه ريكلشمان نه درا - .

به لام هم ثاوا ته روژنامه نووسپي به له 7/1 هه تا 2/8/1971 دا ومك چالاكي يه كي پوژنامه نووسپي راديوپي - به ته نها - له دهره موي ستونډيو دا هينامنه دي . (بو زانيني زياترو وورد ، بنواوه : كلوان - زمهره : 8 ي 1983 + چهند زمهره يه كي هاوكاري : نيسان و حوزميرانه 1970) كه له هوليرو سليمناني دا ، زياد له 30 سه عامان له گه ل زياد له 80 كسي شاعيرو چيروك نووس و ميژوونووس و شانوپه روهرو نيگاركيش و خاوم چلخنه و كتبخانه و چهند تپ و كومل و ريخراو و دزگلو كارگه دا .. توماركرد . (بو ناسيني گه ليك له و كسانه و ناويان : بنواوه : زين - زمهره : 37 ي 1971) .

(6) - پوژنامه نووسپي ته له فزيون كه - بيجگه له به هاي شيوه و رنگ - ومك پوژنامه نووسپي راديوپي به باوه رپي ټيمه له گه ل دامه زاندي ته له فزيوني كه ركوك (1967) دهست پي ناكلت ، نه گه رچي په ديدابووني نه و دزگليه ، په يوه منډپي جه موهري كوردستان ي له گه ل نه و - جوړه - پوژنامه نووسپي به دا ، يه كسه ر به هين كړد (سه ره راي كه م و كورتي يه بي شوماره كلني) . پوژنامه نووسپي ته له فزيون - لاي ټيمه - دووا ي پوژنامه نووسپي راديوو سينه مه هاتوه كه سه رته كه ي شي ده گه ريته وه بو نه و - چهند چار - كلفارو بهرنامه چكلنه ي كه له سالاني 1968 به دوواوه تا هاتني ته له فزيوني كه ركوك ، بو كورده كلني دانيش تووي به غداد پښكشه دمه كران كه له وه دچن بهر توماركړدن يان هه ل كړدن نه كه وتين . (كتيبكمان ، پاشه پوژ نه م لايه نانه شي ده كلته وه) .

نه گه ر زانستانه ش - يه كه م - كلف و گو ي كورديي بو كړدنه وه ي يه كه م جاري ته له فزيوني كه ركوك - به په خشاننيك - به فونانيگي - نوپي - پوژنامه نووسپي ته له فزيون بزميرين ، نه و - يه كه م - بهرنامه ي نه دمه يي ته له فزيون - كه به هاي روژنامه نووسپي پيوه بوو - هي ټيمه ي شي نه بووايه و هي هه ر كه سيكي تر بووايه ، هه ر وامن دهكوت ، كه ، ثاوينه ي شيعري كورديي -

ټيمه بوو : مه ودا كه ي 28,18 دهلقه بوو . له 28/1/1968 دا ته له فزيوني به غدا توامري كړدو بلاوي كردهوه . له 15/2/1968 دا ته له فزيوني كه ركوك بلاوي كردهوه .. ديكوري : خاليد سه عيد . رايي : عه بولهادي موبارك .. به لام ته مني هه ر نه و چهند دهلقه يه بوو ، تلچاريش دهست بهردي بووين (له كتبخانه دا ، له بهر يدا داشته نووسراوه كلنمان ، هم بسه زورتر روون ده كه ينه وه) .

فوناني پوژنامه نووسپي كورديي 1970 ، ومك راديوپي كړدنه وه ته له فزيونپي هه روه ها ، به لكو زياد له هه رسه رده ميكي تر ، گو رپ به ست و چهندين بهرنامه ي جوړ به جوړي ته له فزيونپي په ديدابوو (ته له فزيوني به غداد بو كه ركوكي توامر كردهوه) . به لام نه و بهرنامه و گوتارانه ، زوربه يان - دوو - سيفه ئي پوژنامه نووسپي ته له فزيونپي كه م پيوه دياربوو كه نه و هيش نه نجماي دوو شت بوو :

يه كه م : - نه شماره زايي له هونره ي پوژنامه نووسپي ته له فزيونپي و په يره و كړدني شينوازي - گوتار به نه لقه - ي نه دمه يي و دريز دادر نه ك په خشلني كورتي پوژنامه نووسپي ، هه روه ها ته له فزيونپي ي .

دووم : په يره و نه كړدني داخوازي به تاييه ته كلني ته له فزيون . به لام هم دوو شته مياي گه ليك هو بوو كه كه ورمكه يان نه و موبو : مه له بنديكي پلان داناني روژنامه نووسپي ته له فزيونپي كورديي - بهرپرسيار - نه بوو . جگه له موش - سه رنجيكي هه له - بلا يوو ، گوايه ، نه وي له راديوو ته له فزيوندا كاري كړد ، پوژنامه نووسه . يان نه وي دهستي له نه دمه ديدا هه بوو ، دهستي له پوژنامه نووسيدا هه يه . له گه ل نه مانه ش - وه فادارانه - ده لټين كه بابه ته كلن - له چاو نه مورا - به نرخ بوون ، جگه له موش كه په يوه مندي ي جه موه مرو ته له فزيون نزيكتر بوو .

له م گو رپ ته له فزيونپي به دا - په يلمي هونره - ي ټيمه (يه كه م بهرنامه ي : 28,20 دهلقه بوو . رايي كار : سه مير نه لصلغي بوو . ته له فزيوني كه ركوك له سي شه مه 1/8/1978 دا بلاوي كردهوه .. دووا زمريش : چووار بوو كه 1983 دهلقه بوون ، له ستونډپي به غدادا توامر كران و يه كه م زمهره ي نه وانه له 28/1/1973 دا ته له فزيوني كه ركوك بلاوي كردهوه نه وانه تر به دوويدا . سه رجه مې زماره كلني نه و مه ودا چهند سالي به 24 - 27 بهرنامه بوون (ا) و تلچاريش دهست بهردي بووين) هاته مه ديدانه وه كه ته نانه ت په يامه روژنامه نووسپي يه كه ي خوي ، له دهره موي ستونډيو جني به جني ده كړدو چهندين بووداوي هونره مندان ي كوردي به فيلم ي سينه مه يي بي دهنك به سه ر كردهوه (نه وه بي له شيوه ي ثامه كړدني نووسين و بي له ديداره كلني نيو ستونډيوو بهرهم توامر كړدنيان ، هه روه ها به سه ر كړدنه وه ي كون و نو و دهنكو بسه كلني هونره ي نيو كوردستان يان دنيا) بو وينه هم پښنښيرپي ي به سه ر كړدووه ته وه .

- يه كه م پښانگاي نيگاركيش لاله عه بده - 13/1/1971 هوني مه عه دي هونره جووانه كلن - به غداد .
 - يه كه م پښانگاي نيگاركيش : محه مه د عارف - 11/11/1971 هوني موزمخانه ي نيشتماني بو هونره ي نو ي - به غداد .
 - پښانگاي نيگارمكاني منالاني هاريزكلان : (كه سليمناني ي يه كه م بوو) 1/8/1973 . هوني موزمخانه ي هونره ي شيوه كي شي - به غداد .
- به روښنايي نه و باومر ش كه هونره ي پوژنامه نووس - به ته نها - نه وه نريه : چي دمنوسيت يان چي و چوني ده گپريته وه ، به لكو نه وه له پښتيره : چوونو چهندو بوچي ده جووليتنه وه ، نه و تلي كړدنه وه به ميان - له و

به‌رنامه‌ی‌دا - به‌جوریک‌ی‌ جی‌اواز ، به‌لام پینشکه‌وتوو کشاندو ته‌واو کردنی کردموکه‌مان مه‌به‌ست‌بوو . راستیش بیت ، له‌و کرده‌ومیه - وه‌ک‌ نوماره - به‌ه‌قیانته‌ نلوی یه‌که‌م کرده‌وی رۆژنامه‌نووسی درموه‌ی ستودیوی بی‌ده‌پریت . (چونکه بو یه‌که‌م جار له‌ درموه‌ی ستودیو شاری به‌غداددا - سلیمانی - و له 12/1 و 1072/12/2 دا - سیکس - وینه‌گر ، پوونکیی هه‌ل‌گر ، نیمه - به‌کامیرایه‌کی سینه‌مه‌یی بی‌ده‌نگی 18 میلیم و چهند مومیک‌ی کاره‌بایی و ماگنینه‌فونی رادیویی و شریت ، خه‌ریکی له‌و کرده‌ومیه بوون ، بو وینه‌و ده‌نگ وهرگرتنی 2 شاعیرانی کوردی وک : ره‌مزی مه‌لا مارف و عه‌ل‌ی‌ باهیرناغلو له‌ رایه‌له‌ی چهند پرسپاریکی کورتی سه‌ر فیلمیک‌ی‌ خلوی ره‌شو و سه‌یی چهند ده‌لقه‌بییدا .. نیمه له‌ هه‌ل‌نگدا : ده‌زگای ته‌له‌فزیون - له‌و رۆژگاردا - هه‌موو ووزی ته‌کنیک‌ی‌ی‌ خوی بریتی‌بوو له‌ : کامیراکانی ستودیو ، کامیرای سینه‌مه‌یی ئه‌ریکونی 38 میلیمی - ده‌نگو وینه - که هه‌ر بو پروداوو بوته‌ی گرنگ به‌کار ده‌برا ، دوو سی کامیرای سینه‌مه‌یی 16 میلیمی ، بی‌ده‌نگ .

ن‌کول‌ری هون‌ری سینه‌مه‌و ته‌له‌فزیون و رۆژنامه‌نووسی ته‌له‌فزیون ده‌زانی ، ده‌نگی چه‌رخ‌ی‌ به‌کره‌ی فیلمی کامیرا له‌ کلتی وینه‌گرتندا له‌گه‌ل‌ گه‌ل‌ گه‌ل‌ وگۆ ده‌رچوو بیت ، یانی چی ؟ هه‌روه‌ها رۆژنامه‌نووسه‌که - خوی - له‌و هه‌له‌دا گه‌ل‌ و گۆ بگه‌ل‌ و خوی له‌به‌ر چلوی کامیرا ده‌نگه‌که‌ تومار بگه‌ل‌ ، یانی چی ؟ هه‌روه‌ها بابه‌تیک‌ی‌ ته‌ده‌بیانته‌ی چهند ده‌لقه‌یی وه‌ها ، له‌ به‌رنامه‌یه‌کی هون‌ره‌اندا چی‌بگه‌له‌وه ، یانی چی ؟ .. هند) به‌لام موخابن .. سه‌ره‌پ‌رای گه‌ل‌نگ کوشمان که هه‌تا 1980 پپوه‌ی بووین ، سه‌ری نه‌گرت که له‌و کرده‌ومیه - پک - بکرت و بلاو بکرتیه‌وه که له‌وه له‌ ده‌سه‌لانی نیمه‌دا نه‌بوو . (ده‌بیت وینه‌کان و ده‌نگه‌که‌ بوخته‌و یه‌که‌بخزین = مونتلاو دۆبلاز) له‌گه‌ل‌ ئه‌مه‌ش وه‌ک‌ مامه‌ته‌وه بووه به‌یادگاریکی شیرین و به‌نرخ ، به‌تایه‌ت که له‌نیو شاعیره‌ کونه - مردوووه‌کاندا - کهس به‌ختی نه‌بووه وینه‌ی سینه‌مه‌یی هه‌بیت : (تیبینی : له‌و کوشنه‌دا که نیازمان بوو - تالی کردنه‌وه رۆژنامه‌نووسی‌یه‌که‌ی رادیو - 1971 به‌کرده‌وی ته‌له‌فزیونی دووباره بکه‌ینه‌وه - بچکه‌ له‌و 2 یادگار ، 2 ریبورتلاشمان له‌ نیو کارگه‌ی جگه‌ره‌ی سلیمانی و بوخته‌کردنی تووتنی سلیمانی چی‌به‌جی‌کرد : بو نیشان‌دانی رهنجی ئالرمتی کوردی ده‌وری له‌ زبانی نویدا . له‌مانه‌ش - به‌بی‌ده‌نگ - له‌ گوشه‌یه‌کی له‌و به‌رنامه‌یه‌دا - به‌نلوی - هه‌لیزاردی کامیراوه ، له‌به‌رنامه‌ی بلاوکراوه‌ی 1073/1/28 دا نیشان‌دا که به‌رنامه‌که : موندیر جه‌میل ، رای‌ی‌کردبوو) .

- (7) - پینشیارو ئاماده‌و بوخته‌و رای‌ی‌ کراوی خوشمانه .
- (8) - له‌و شیعره - به‌جودا - له‌گه‌ل‌ چهند شیعریکی تری شاعیران جه‌ ده‌نگی خویان - له‌ به‌رنامه‌ی تردا بلاومان کرده‌وه .
- (9) - بویه‌که سیفه‌تی به‌رنامه‌ی بی‌ده‌پریت : له‌به‌ر ئه‌م هویانه :
- دانانی پینشکه‌ی و کوتلیی رادیویی
- به‌کاره‌ینانی ، = سه‌دا = ECHO ، بو‌ده‌نگ بی‌دانه‌وه‌ی شیعره‌خویندنه‌وه‌ی شاعیر . هه‌روه‌ها به‌کاره‌ینانی موسیقا به‌ده‌وری گه‌رانه‌وه‌ی شیعره‌که‌دا (= BACKGROUND MUSIC = پارچه موسیقایه‌کی دانسی ئه‌مریکای لاتین‌بوو که له‌گه‌ل‌ ناوه‌پوکی شیعره‌که‌ ده‌گونجا) .
- تی‌هه‌ل‌کیش‌کردنی گۆرانیی ، زه‌ردی خه‌زان ، ی سه‌بیید عه‌ل‌ی‌ ئه‌سه‌فه‌ری کوردستانی . له‌مه‌ جگه له‌ ناوه‌پوکی گه‌ل‌ وگۆکه ، خوی .

تیبینی‌یه‌کی گرنگ :

بو‌پاراستنی به‌های رۆژنامه‌نووسی رادیو - که یه‌که‌م جار - زۆر پینوسته پینشکه‌ی و کوتلیی به‌رنامه‌ی رادیویی له‌سه‌ر رۆژنامه ، په‌چاو بکرت ، هه‌ر بویه‌که نیمه‌ش ئه‌م لایه‌نه به‌م جۆره ده‌خه‌ینه‌ بوو : -

- دوو ده‌نگ (= ده‌نگی ویزه‌وانه‌کان) .
- موسیقای جی‌اواز (= پارچه موسیقایه‌کی فولکلوری ئه‌مریکای لاتین)
 - = ده‌نگی : 1 ، : رادیوی کۆماری عیزاله به‌شی کوردی (= 0 - 2,28 سانیه) + موسیقا (= 0 - 18,24 سانیه .. هه‌تا کزبوونی) +
 - ده‌نگی : 1 ، : - پروگرامی ، ، ده‌نگی : 2 ، : - شه‌وچه‌رمیه‌کی کوردواریی (= 0 - 2,67 سانیه) + موسیقا (= 0 - 10,28 سانیه) +
 - ده‌نگی : 2 ، : - سی‌نلوی خاوم‌ن به‌رنامه / ئاماده‌و پینشکه‌شی‌ئه‌کا (= 0 - 12 - 4 سانیه) + موسیقا (= 0 - 17,14 سانیه .. هه‌تا ئوابوون) = هه‌مووی 64,89 سانیه .

کوتلیی ئه‌م به‌رنامه‌یه :

- دوو ده‌نگه‌که .
- هه‌مان موسیقای جی‌اواز ، دووباره کردنه‌وه‌ی ، ،
- = موسیقا (= 0 - 18,81 سانیه) + ده‌نگی : 1 ، : - ئه‌م پروگرامه‌تان پینشکه‌ش‌کرا ، ، ده‌نگی : 2 ، : - شه‌وچه‌رمیه‌کی کوردواریی (= 0 - 3,48 سانیه) + موسیقا (= 10,20 سانیه .. هه‌تا کز بوونی) + ده‌نگی : 2 ، : - سی‌نلوی خاوم‌ن به‌رنامه / ئاماده‌و پینشکه‌شی‌کرد (= 0 - 2,89 سانیه) + موسیقا (= 0 - 14,75 سانیه هه‌تا ئوابوون) = هه‌مووی 47,83 سانیه .
- (10) - شیعره‌ خویندنه‌وه‌ی سه‌رزاریی ، جودایه له‌گه‌ل‌ شیعره‌ ئوسین بو ئه‌ده‌ب . له‌به‌ر ئه‌مه‌شه که نیمه له‌ نووسینه‌وه‌ی شیعره‌کاندا ، شیوه‌ی گوتنمان وه‌رنه‌گرتوو .
- (11) - سه‌رم‌نای سه‌که‌مان به‌م جۆره‌بوو : - گوینگره به‌ریزه‌کان . ئه‌م کاته‌تان باش . زۆر به‌خته‌وه‌رین بو یه‌که‌م جار ، له‌سه‌ر ئینستگه‌ی کوردی ، ده‌نگی ماموستایه‌کی کوردپه‌روه‌رو شاعیرتان بی‌بگه‌یینین . وا ئینستا له‌ مانی ئه‌و ماموستا به‌ریزه‌وه له‌ سلیمانی ، باش چاره‌پووانی‌یه‌کی زۆر دوورو دریز که 60 شه‌ویکی خایند ، که بیشتینه لای خزمه‌تی ، بو‌ئه‌وه‌ی سه‌بارته مه‌سه‌له‌کانی شیعره‌ وه‌ ئه‌ده‌بی کوردی ، چهند په‌رس و رایه‌کی بی‌بکه‌ین . هه‌روه‌ها بو ئه‌وه‌ی بو یه‌که‌م جار ئیوه‌ی به‌ریز گویتان له‌و ده‌نگه دلیره بی که به‌دریازی ته‌مه‌ن به‌ قه‌له‌موه به‌کردار هه‌روه‌ها ، خزمه‌تی کردوون .
- (12) - ئه : ل - 28
- بی : یه‌که‌م جار - پینش حیلمی - شاعیری کۆچ‌کردوو : عه‌ل‌ی‌ باهیر ناغاله : گله‌سه‌ته‌ی شعرای هلو‌عصرم - 1930 دا ، به‌چهند دینر‌ناشانی کردوو که ده‌لیت : (له هه‌موو هیزیکدا دیاره شاعره . له شعره‌کانی خواره‌وه‌ قایل ئینکار نیه . پوو‌خۆشه . له وه‌زیفه‌دا زۆر زیره‌که) هه‌روه‌ها شیعری ، سه‌رزه‌نشته ، ی بلاوکردووته‌وه .
- (13) - بو زیاتر ناسینه‌وه‌ی شاعیر ، فه‌وزی کوری ، چهند به‌نگه‌نامه‌و

دهست نووس و بسی خسته بهردهستم که ئەم لایەنانه پوون دمهکنهوه :
ئە : - له 1927 دا له ههلهبهدا مهئمووری حوکومهت بووه .

• له 1933 دا کتبی دوومی واردات بووه له سلیمانیدا .

• له 1940 موه ههتا پووزی 1944/8/2 مودیری مانی - ی مهزگی ههولیز بوومو که ههتاوهتهوه بو سلیمانی - ومک حیلمی دهانی - بووه بهمودهقیلی واردات له سلیمانیدا . پاشان بووه بهمودیری ئوو کارهباي سلیمانی . ئەمجا گوێزومهتهوه بو مولاخیزی وارداتی بهلهدیبه ههتا ساڵی 1958 که خانهشین کراوه .

• لهشارهکاتی : کهربهلا ، بهغداد ، مووسلینیدا فهرمانی دیوه .

• لهپووزنامهکاتی : ژیان + زین + پهپام - دا شیعری ههیه . بو وینه - خوێمان - له ، پهپام ، دا ئەم شیعرا نهیمن دیوه : (ژ : 205-206 بهرگ 1054/4 - شیعرهکاتی : دهانی جارنام + گێڕودهیی)

• ئەندامی گۆنی ، حیزبی هیوا ، بووه . ئەندامی ، ئاشتی خووازانێ عێراق ، بووه ئەندامی بهکێتی نووسهراشی کوردبوومو دووایی لێی کشاوهتهوه .

بی : - • شاعیر : 2 ژنی ههتاوه . ههردووکیان کوچیان کردوه 7 کورێ بووه : جهمال ، کهمال ، عومەر ، شههاب ، جناب ، فوئاد ، فهووزی .

• له 1963 دا چوووه بو حهج . • شاعیر له 1978/7/27 دا به نهخووشی تیراویی گورگ له تهمنی 74 سالییدا گۆچی کردوومه له کردی ، سهیوان ، دا نیزاروه .

ئێبێنی بو میژوو : - لهدموربهیری سهعات : 8,10 دهقلهی سهپندهی 23 / ئەیلوول / 1990 دا ، فووکه فانتومه ، جهنگلوه رهکاتی پووزی ئێرانی خومهینی : دوژمنی ئێنسائی کوردو عهزهب ، پهلاماری شاری بهغدادیان دا . بوئمای مهزگیان بهسهز کهرهکی - الزیونه - دا ههلهپشت . چهند خنوو پهکی عهزهبو کورد سهزمو ژیربوون ، بهکێکه لهوانه ، مانی (کورێ شاعیر) فهرمانبهیری شارستانی (جهمال محهمهد رهزمی مهعرووف) بوو . سهز نهنجلی ئەو ئاوانه ، بهم جوهرهبوو : 1 - سووتان و سهزمو ژیربوونی خنوو مهکه . 2 - شههید بوونی ههز چوواری سهز خیزانهکه : جهمال محهمهد رهزمی مهعرووف - بلوک . سهلار محهمهد نووری مهعرووف - دایک ، کهمام ، فلان و شارا : ههردوو کچیان - قوتلیانی سهز تهلیی - مهزازیانیان ، ئێستا له لای شاعیرموه ، له کردی سهیوانی سلیمانیدا بو میژوو ئاوانی دوژمنانی ئێنسان باس دهکن !!

(14) مهلا سههید رهسو ئی سیری (سیری - ش گوندیک بوو له پهنا کێوی سوورکێودا) .

(15) - مهلا سههیدی زلزله - وهک لێی کهراوین ، ژیان نامه ی دیارنی په . ئەوه ههیه - حوجره - ی له سلیمانیدا نای ههبووه . پیره میزیدی شاعیریش لای ئەو خویندو ویهتی .

(16) - قوتلیخانه ی ، روشیدییه ، له سهز دهمی حوکمرانی عوسمانی پهکاندا له ساڵی 1311 ک (= 1893 - 1894 ز / ک . ر . م) له سلیمانیدا بهچوواری پوله و مکاروومهتهوه . پێش ئەوله 1285 ک (= 1868 - 1869 ز / ک . ر . م)

قوتلیخانه ی رشیدییه ی مۆکیی دانراوه .

(17) - ئەعدایی مۆکییه له 1325 ک (= 1902 - 1908 ز / ک . ر . م) سهز له نوێ دامه زرایهوه .

(18) - شیعو ئەدهبیاتی کوردی - حیلمی : ل - 24 ج - 2 دهلیت : پیره میزید که سهز مهکی بهراستی دهسته ی ههسوو شاعیرانی ئەو ناوچه په بوو (رهزمی) ی بهتایبهتی خستبووه ژیر که مهندی خو پهوه . گێڕوده ی عهشقی شیعو و تهوه ی کردبوو .

(19) - شیعهکه - فهسیدهکه - دوورو دریزمو دهرفهتی بلاو کردنهوه ی نی په . ئێمه بو وینه - سهز تهکای - دهخهینه پوو که له ، شیعو ئەدهبیاتی کوردی ، دا ههیه :

خهلقی که پیشته مهزلو گهت ئێسته سهز په خوون ههز کورده میهوه له ههواریکێ نزمو کوون ئه سبایی په که نهکوته ، پێش نکهوون له کهس باعیر بهرێ نهکوته ، دوواکهوتوو و ره نهچه پوون .
ئێبێنی : -

ئە : شیعرهکه له دهست نویی شاعیرا ، له وه زۆتره که له (شعره ئەدهبیاتی کوردی) (گله دهستی شوعه رای هار عسرم) دا نووسراوه تهوه . بی : ئهوی شیعهکه به چاوی عهقلهوه ته ماشا بکات ههز زوو پیرا دهات که شاعیر بهراستی له پوو ، دلسوزانا رهخهنی گرتوووه ، دهستی خویش بیت .

(20) - له شیعو ئەدهبیاتی کوردی - داله بری ، بازوو ، نووسراوه ، بلسک ، که له دهست نویی شاعیریشدا ئەمه نووسراوه .

(21) - له شیعو ئەدهبیاتی کوردی - دا له بری ، نارهسن ، نووسراوه ، دهوله مهند ، که له دهست نویی شاعیریشدا ئەمه نووسراوه .

(22) - بوپراستی ، لهوه پێش په سیاره کانمان - که سهزه قه لهم بوو - نیشان نه دا بوو . ئەتوواره پووزنامه نویی به که شمان بو ئەوه بوو دا بزانیان : شاعیرو ئەدهبیان و پووشنبیرانمان - تووانای - گهت و گۆی پوو به پووین چهنده که زور مانا ده به خشی ، ومک : دهزکهوتنی پاده ی هوشیاری و سهزانی و پووشنبیریان . له پال ئەو مه به سهتهندا دهملنوویست لهو پلوه به په پینهوه که بهرامبهز به پهک یان مایکووهونی رادیوو ته له فریون شت بخوینترینهوه . ئەمه جگه لهو پراستی پهش که گهت و گۆو پووشترتی پووزنامه نویی رادیوو ته له فریون - نووسین خویندنهوه ی دریز - په سهند نکات . پراستی بیت له ئیو ئەو زاتانه دا - لای ئێمه - عه لی بلهیر ناغا په کهم بوو .

(23) - دیاره مه بهستی ، یادی پیره میزید ، ی 1970 په .

(24) - ئەو شیعه - له یادی باس کراوا - دووباره پێشکهشی کردووه و پراسته له یادی پیره میزید - ی 1980 دا ، گوته و پهتی . به لام شیعهکه زۆترهوه ، له نامیکه ی : یادی پیره میزید - 1981 دا ، به ناوی : شیعری شاعیری بهرزی کورد محهمهد رهزمی مهعرووف - موه چاپ کراوه و سهز تهلی دهلیت :

چی بکه له گهله زهمانه ی بهد خوویی بهد وهفا
چی بئیم له کردهوه ی شهلهکی چهوتی ناتهبا .. هتد

(25) - ئەم پەرزەندى شاعىر ، پاش قىسە باسنىكى پوو بەرپوو ، تۆماركرا . شاعىر دەپويست لە دەزىدانەوه رايكات . بيلنوويشى ئەوه بوو ، گوايه نلوى هەر كەسيك بەينيت يەكيكى تر دلئەنگ دەبیت و - ئەميش - نلەوى كەس لە خوى بكابە دوزمن ، بەلام نيمە هەر سوورپووين كە راي دەريپرى كە لەگەل دەربينيشى بلومر دىكەين ، رايەكەى - قەلئەى - نى يە !

(26) - لە پشودانئىدا ، پىي گوتم !

(27) - دووا شيعرى هەتا ئەو كاتەى ئەو ساقە ! شاعىر هەتا دووا سالى زيانى شيعرى هەر نووسيوه .

(28) - واتا كۆنگرەكەى هەولير .

(29) - كە دەلین ئەمرو دەشت و كۆ شينە = شيعرى : پيرەميرد ، ئلواز : شەرقى نەشيدى توركى يە . لای كۆمپانيای ، ئەبو كەلب : ژمارە : OMD 252 / 1007 ، تۆملرە .

(30) - ئەم سەرنجە تەواو نى يە . . كوردستانى ، ي زۆرتر مەقام بيزە .

(31) - ليزەدا كۆرانیى ، زەردى خەزان ، مان لە بەرنامەكەدا دانا .

(32) - ئەوبەزەمە ، شاعىر - بى تۆماركردن - بوى گىرايىنەموه هەوزى كورپىشى پوونى كردەموه كە بەم شيوه يە : يانەى لەرمانبەرانى هەولير بوى پەركردنەوهى كەمو كورتى ، بەپىتك ، ئاهەنگىكى گىراوه . لە مووسلەوه چەند سەمكەر و كۆرانیى بيز دەهينيت . قاسمى مەلالەندى ، دەيهويت هەستى شاعىر بچوولئىنيت . بوى ئەومدوو سەمكەر دەخاتە تەنیشى يەوه كە - جوان - دەبن . ئەميش هەستى خروشارە . . ئەم شەعرەى هونيوهتەوه كە لە دەست نووسيدا زياترە ليكيشم داوخته . شاعىر ئەو يادگارەى لەلا شيرين بوو ، بويەكە زۆر دەيگوتەوه .

(33) - ليزەدا بەرنامەكە بەسوپاس كردنى ، بەم جۆرە تەواو بوو : كۆنگرە بەريزەكان . بەم جۆرە ووتو ويزمان . پەرس و پامان لەگەل ماموستاى بەريز ، ماموستاى شاعىرو كوردپەرور ، ماموستا پەرمزى مەلامارف تەواو بوو . وا لە مالى خويا ، جواوترين سوپاسى پيشكەش ئەكەين ، بەناوى ئىستگەوه وه بەناوى خويشمانەوه وه بەناوى هەموو كۆنگرەيكى كوردپەشەوه . تلوەكو لە بەرنلەيكى ترا بەيەك ئەگەيينەوه ، ئوميدمان خوشيتانە وه پيش كوتاييش ئەبى ئەوه بلنيم ئەگەر ويستتان چەند جارنك كويغان لەم ووتو ويزەبى ، تكلية نامە بنيرن بوى ئىستگەى بەشى كوردىي وەبلين : ووتو ويزكردن لەگەل ماموستاى شاعىر - رەمزى مەلامارف - بۆمان بووبارە بكەنەوه . ئيتير خواتان لەگەل !

(34) - ئەم شيعره لە دەست نووسى شاعيردا زۆرترە .

(35) - هينديك بلسو شيعر - ي يادگارى يەكەم كە لە دووهدا دووبارە بوونەتەوه نووسينەوهيان سەر لەنوئى . بوى پاراستنى بەها پوزنامە نووسى يە تەلەزىنوئى يەكەبە . (تیبينى : لەبەر ئەوه كە وينەگرتن و پەرسپارو ولام تۆماركردن لەسەر سيناريو ئەبووه ، لەگەل وينەگەر ريك كەوتن كە لە پيشدا وينەى زوورو كەلو كتيخانەى شاعىر - هەتا نويز

كردنى - بەجودا بگرتو له - دۆبلاز - كردندا هينديك قسە و پاس بەروينەكان بكهون .

(36) - ئەم دوو تەكە شيعره بوى نيمە مايەى شانلانى يە كە ديارە دەم دەست دايناولو له وه پيش نەيگوتووه .

(37) - بارى وينەگرتن و قسە تۆماركردن - بەو كەرسەتە ناتەواوانە - و لە زوورينكى پچووكو تەسكدا ، شاعيريش بوى وەلامدانەوه گيرو زۆرترەز بە خويندەنەوهى شيعر بكت ، ئەمانە هەمووى - بى لە هوى تر ! - مايەى شەرزەبى و قسە ئىتیک چوونمان بوو .

(38) - موخلين ، شاعىر نلوى پوزگارەكەى نەهينتا . بەلام وەك لە شيعرو ئەدەبىياتى كوردى - دا پاس لە سەرمانى شيعرى دەكرت - رەنگە - ئەو رووداووه ئەم شيعره يەك بگرنەوهو حلمى لە ل - 24 دا دەلئت : ، لە هەولير ئەبى ، لە سوحبەت سەييد محەممەدى نەقيب و يەحيا بەگى عەبدوللا موخليص بەگا - جارى - ئەچى بوى راوه كەو وه بەهوى ئەم كەشتانەوه چەنگەى شيعيريشى ئەبزووى وه بە فارسيى شيعر داخەنى ! . بەلام حيلمى : نمونەى نەهينلوتهوه .

(39) - بوى تەواوى ئەم شيعره جواونە تەمناى ديوانى بيخود بکە . ل - 100

(40) - ئە : - مەبەستى شاعىر ئەمەبە ، دنيا وەك دەروونى حەزى پى دەكەت جواونە ، ئەگەر مروقبە زەمووقو ئلرەزوموه تيبدا زيا - يان - دنيا خوشە ئەگەر دى تيدا خوش بوو . بى : - ئەم كاترە علمى يە لەنيو دەست نووسەكلى شاعيردا نى يە .

(41) - ئەم شيعره لە دەست نووسەكەى شاعيردا زۆرترە

(42) - سوپاسى بنەمەلى شاعىرى نەم دەكەم ، بەتايبەت دۆستم ، هەوزى ، كورى كە دانيشتنەكانى ئلسان كورد ، هەروەها هينديك لايەنى ئەم كارەش كە جواوميرانە دەست نووسەكانو وينەو چەند باسنىكى خستە بەردەستم .

(تیبينى ي پيوست : ئە - بيچگە لە هينديك سەرچاوه كە نلويان لە چىگای خويدا هلتوو ، هەروەها بوى كورت برىي ، نلوى هينديك سەرچاوهى تر بەم جۆرە نيشان دەدەين كە كەلكيان ئى وەرگىراوه : - 1 - ميزووى ئەدەبى كوردى - علاء الدين سجادی . 2 - شعرو ئەدەبىياتى كوردى : ج - 2 - رەفيق حيلمى . 3 - ديوانى بيخود - محمەدى ملاكريم 4 - روشن بيري نوئى - غفور ميرزا كريم 5 - پيرەميردى نەم - محمەد رسول هوار . 6 - يادى پيرەميرد - علاء الدين سجادی . 7 - حاجى قادرى كوئى - گيوئى موكريلنى . 8 - ديوانى نالى - د . مارف خزنەدار . 9 - تيكستى ئەدەبى كوردى ، هونراوه ، د . محمەد نورى عارف . 10 - رشتەى مروارى ، بەرگ : 8 - علاء الدين سجادی . 11 - كۆرانیەكانم - على مردان . 12 - ديوانى مەحوئى - ملا عبدالكريم مدرس . 13 - بيبلوگرافىاي كتيبى كوردى - نەريمان 14 - مشاهير الكرد وكردستان ئى الدور الاسلامى : ج 1 - محمەد امين زكى . 15 - المنجد ئى الاعلام . 16 - الموسوعة العربية الميسرة . 17 - مجلة : المورد - جداول لتحويل السنوات الهجرية .

بى : - هەر بوى كورت برىي ، هەرهەنگوكان بوى شيعرەكان بەم جۆرە هەلبازارد كە هەرە وشەى گرتنك ليك بەدەينهوه)